

Działania powiatowego lekarza weterynarii

Działania w gospodarstwie

Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podejmuje niezwłocznie czynności w celu wykrycia lub wykluczenia [choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania](#), a w szczególności:

- nakazuje posiadaczowi zwierząt sporządzenie i aktualizację spisu wszystkich zwierząt lub zwłok zwierzęcych;
- ustala stan ilościowy produktów, w szczególności mięsa, mleka oraz środków żywienia zwierząt, ściółki i nawozów naturalnych i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba, w zależności od choroby zakaźnej zwierząt;
- przeprowadza dochodzenie epizootyczne, obejmujące co najmniej ustalenie:
 - okresu, w którym choroba zakaźna zwierząt mogła rozwijać się w gospodarstwie przed podejrzeniem lub stwierdzeniem jej wystąpienia u zwierząt z gatunku wrażliwego;
 - miejsca pochodzenia źródła choroby zakaźnej zwierząt wraz z ustaleniem innych gospodarstw, w których zwierzęta z gatunku wrażliwego mogły zostać zakażone;
 - dróg przemieszczania się ludzi, zwierząt i przedmiotów, które mogły być przyczyną szerzenia się choroby zakaźnej zwierząt, do lub z gospodarstwa - w okresie, w którym choroba zakaźna zwierząt mogła rozwijać się w gospodarstwie przed podejrzeniem lub stwierdzeniem jej wystąpienia u zwierząt z gatunku wrażliwego;
- przeprowadza badanie kliniczne zwierząt;
- pobiera i wysyła próbki do badań laboratoryjnych.

Informacja w ramach Inspekcji Weterynaryjnej

Powiatowy lekarz weterynarii natychmiast informuje wojewódzkiego lekarza weterynarii o podejrzeniu lub wystąpieniu choroby zakaźnej zwierząt wymienionej w [pkt 1-15 załącznika nr 2 do ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#) oraz o czynnościach podjętych w celu wykrycia lub wykluczenia tej choroby, a wojewódzki lekarz weterynarii natychmiast przekazuje taką informację Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Decyzje powiatowego lekarza weterynarii

W przypadku zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt powiatowy lekarz weterynarii może:

- nakazać:
 - posiadaczowi gospodarstwa podjęcie określonych działań w celu zabezpieczenia gospodarstwa przed przenikaniem czynnika zakaźnego;
 - odosobnienie, strzeżenie lub obserwację zwierząt chorych lub zakażonych albo podejrzanych o zakażenie lub o chorobę;
 - oczyszczenie i odkażenie miejsc oraz środków transportu;
 - odkażenie, zniszczenie lub usunięcie w bezpieczny sposób środków żywienia zwierząt, ściółki, nawozów naturalnych oraz przedmiotów, z którymi miały kontakt zwierzęta chore, zakażone

- lub podejrzane o zakażenie lub o chorobę;
- odkażanie rzeczy osób, które miały lub mogły mieć kontakt ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanyymi o zakażenie lub o chorobę;
- badanie kliniczne zwierząt z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych;
- przeprowadzenie sekcji zwłok zwierzęcych z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych;
- wykonywanie określonych zabiegów na zwierzętach, w tym przeprowadzanie szczepień.
- zakazać:
 - wydawania świadectw zdrowia, dokumentów handlowych lub przewozowych;
 - karmienia zwierząt określonymi środkami żywienia zwierząt lub pojenia z określonych zbiorników i ujęć wody;

Dodatkowo, w celu zwalczania [choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania](#) powiatowy lekarz weterynarii poza nakazami i zakazami wskazanymi powyżej może m.in.:

- wyznaczyć określone miejsce jako ognisko choroby;
- określać sposób postępowania ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanyymi o zakażenie lub o chorobę, zwłokami zwierzęcymi, produktami oraz środkami żywienia zwierząt;
- nakazać:
 - zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę albo zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt;
 - określonym podmiotom:
 - unieszkodliwienie zwłok zwierzęcych, produktów pozyskanych od tych zwierząt oraz przedmiotów, z którymi miały kontakt zabite zwierzęta;
 - przeprowadzenie uboju;
 - transport zwierząt lub zwłok zwierzęcych do wskazanych miejsc;
 - przetworzenie produktów z zastosowaniem określonej technologii;
- zakazać:
 - osobom, które były lub mogły być w kontakcie ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanyymi o zakażenie lub o chorobę, czasowego opuszczenia ogniska choroby;
 - w ognisku choroby wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania zwierząt lub sprowadzania i wywożenia produktów, zwłok zwierzęcych i środków żywienia zwierząt;
 - używania zwierząt w celu rozmnażania.

Powyższe nakazy i zakazy wydawane są w formie decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Obszary wyznaczane w drodze rozporządzenia

Powiatowy lekarz weterynarii może na czas określony wyznaczyć wokół gospodarstwa, w którym przebywają zwierzęta i co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia jednego lub więcej przypadków choroby zakaźnej zwierząt, obszar, na którym przez ten czas może stosować środki przewidziane dla zwalczania danej choroby.

W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia [choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania](#) powiatowy lekarz weterynarii może m.in.:

- określić obszar zapowietrzony lub zagrożony, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, przy czym obszar wyznacza się wokół gospodarstwa, w którym przebywają zwierzęta i co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt;
- wprowadzić czasowe ograniczenia w przemieszczaniu się osób lub pojazdów;
- czasowo zakazać organizowania:
 - widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazać czasowe zawieszenie określonej działalności,
 - targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych;
- ograniczyć przemieszczanie lub obrót albo zakazać przemieszczania lub obrotu zwierzętami

niektórych gatunków, zwłokami zwierzęcymi, produktami, surowcami i produktami rolnymi lub paszami oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej zwierząt;

- nakazać zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii;
- nakazać posiadaczom zwierząt zgłaszanie miejsc, w których przebywają zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt;
- nakazać przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach, w tym szczepień;
- nakazać oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, środków żywienia zwierząt, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu;
- nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich);
- nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich zgłaszanie przypadków padnięć lub dostarczanie odstrzelonych zwierząt łownych do określonych miejsc;
- nakazać zagospodarowanie w określony sposób tusz odstrzelonych zwierząt łownych, zwłok tych zwierząt lub ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od tych zwierząt;
- nakazać zarządcom dróg publicznych wykładanie mat dezynfekcyjnych;
- nakazać zarządcom przejść granicznych wykonanie określonych działań lub zastosowanie określonego sprzętu, urządzeń i materiałów na przejściach granicznych;
- nakazać podjęcie określonych działań w celu zabezpieczenia gospodarstwa przed przenikaniem czynnika zakaźnego;
- nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji produktów lub pasz zastosowanie określonej technologii;
- nakazać utrzymywanie zwierząt, w tym ich karmienie lub pojenie, w określony sposób.

Powyższe działania realizowane są w drodze rozporządzenia, będącego aktem prawa miejscowego, które wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Jeżeli rozporządzenie dotyczy:

- jednego powiatu - wówczas rozporządzenie wydaje powiatowy lekarz weterynarii,
- obszaru przekraczającego obszar jednego powiatu - wówczas rozporządzenie wydaje wojewoda.

Rozporządzenie uchyla się niezwłocznie po ustaniu zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub jej likwidacji.

Nieprzestrzeganie rozporządzeń - sankcje

W przypadku stwierdzenia, że posiadacz zwierząt nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń określonych w rozporządzeniach, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji z rygiorem natychmiastowej wykonalności:

- nakazuje usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie albo
- nakazuje zabicie lub ubój zwierząt określonych gatunków oraz zakazuje utrzymywania w gospodarstwie zwierząt tych gatunków.

Jeżeli podmiot nie zastosuje się do nakazu usunięcia uchybień w określonym terminie, wówczas powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie lub ubój zwierząt określonych gatunków oraz zakazującą utrzymywanie w gospodarstwie zwierząt tych gatunków.

Za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, związanego z nieprzestrzeganiem rozporządzeń, nie przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

